

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 689810

Onderwerp: Vaststellen bestemmingsplan Natuurbegraafplaats Waterberg

Kernboodschap

De Stichting Islamitisch Begraven Nederland en Islamitische Begraafplaatsen BV willen een islamitische (natuur)begraafplaats aanleggen ter hoogte van de aansluiting van de A12 op de A50 en ten zuidoosten van het Postillion hotel. In december 2021 heeft het college de raad hierover geïnformeerd. Om de komst te realiseren moet het ontwerpbestemmingsplan worden aangepast. De raad wordt gevraagd definitief in te stemmen.

Voorstel

1. Het bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Waterberg', zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.1003-0301 met bijbehorende regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen;
2. De gronden aangeduid als 'begraafplaats' op de verbeelding NL.IMRO.0202.1003-0301.gml aan te wijzen als begraafplaats;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

Inleiding

De initiatiefnemers Stichting Islamitisch Begraven Nederland (IBN) en Islamitische Begraafplaatsen BV hebben het plan om een islamitische (natuur)begraafplaats aan te leggen en te exploiteren ten noorden van Arnhem (locatie Kadastraal Arnhem sectie B 00721). Dit perceel van ca 7 ha ligt ter hoogte van de aansluiting van de A12 op de A50 en ten zuidoosten van het Postillion hotel, nabij knooppunt Waterberg.

Locatie gewenste islamitische (natuur)begraafplaats

De begraafplaats kenmerkt zich door eeuwigdurende grafrust met graven die gemarkeerd worden door natuurstenen gedenkplaatjes, wat van belang is voor islamitisch begraven. Het terrein wordt ingericht met het oog op versterking van de natuurlijke waarden. Na ingebruikneming wordt de begraafplaats in fases teruggegeven aan de natuur. Er worden gunstige omstandigheden gecreëerd voor de dier- en plantensoorten behorend tot het zandlandschap van de Veluwe. De begraafplaats draagt hiermee zowel bij aan de grote behoefte tot islamitisch begraven als aan de ontwikkeling van de natuur, biodiversiteit en klimaat.

Ter plaatse geldt bestemmingsplan 'Buitengebied Arnhem 2007'. De voorgestelde invulling als (natuur)begraafplaats past niet in het geldende bestemmingsplan.

Het ontwerp bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Waterberg' heeft zes weken ter inzage gelegen. Uw raad is hierover per raadsbrief geïnformeerd (zie: [ibabs](#)). Tijdens de terinzagelegging is één zienswijze ingediend door de provincie Gelderland. De zienswijze geeft aanleiding om het bestemmingsplan op één onderdeel te wijzigen. Het gaat om het bijvoegen van een aangepaste versie van het inrichtings- en beheerplan bij de regels van het bestemmingsplan.

Daarnaast is het voorstel om de archeologische dubbelbestemmingen op het gebied te wijzigen. Uit recent uitgevoerd archeologisch booronderzoek blijkt dat op een deel van het terrein (in ieder geval in de bovenste laag van de bodem) geen archeologische vondsten te verwachten zijn en dat op andere delen de verwachting in stand blijft of juist zwaarder wordt.

Beoogd effect

Het planologisch mogelijk maken van een islamitische (natuur)begraafplaats.

Argumenten

1.1 Met het plan wordt voorzien in de grote behoefte aan een islamitische begraafplaats in Arnhem

Er zijn (landelijk) weinig islamitische begraafplaatsen beschikbaar. Hierdoor worden veel moslims (noodgedwongen) begraven in het land van herkomst (vaak van ouders of grootouders). Er is wel veel behoefte om in Nederland begraven te kunnen worden. Dit is het geboorteland van veel moslims en als er in Nederland kan worden begraven kunnen nabestaanden makkelijker het graf bezoeken.

Bij islamitisch begraven moet er sprake zijn van eeuwigdurende grafrust en herkenbare, gemarkeerde graven. Dit onderscheidt islamitisch begraven van anders begraven. De voorgestelde (natuur)begraafplaats lijkt in hoofdlijnen op het principe van de twee reeds eerder gerealiseerde natuurbegraafplaatsen Heidepol en Koningsakker in het buitengebied. De gronden van de begraafplaats gaan op termijn gefaseerd terug naar de natuur.

Aansluiting bij de twee bestaande (natuur)begraafplaatsen is onderzocht, maar behoort niet tot de reële mogelijkheden. Heidepol en Koningsakker voorzien wel in eeuwigdurende grafrust, maar kennen geen herkenbare, gemarkeerde graven.

De begraafplaats wordt gefaseerd in gebruik genomen en biedt in totaal ruimte aan zo'n 16.000 overledenen. Hiermee wordt mogelijk gemaakt dat Nederlandse moslims begraven kunnen worden in het land waar zij leven. Dit is een belangrijk aspect van de inclusieve samenleving.

1.2 Een natuurlijke islamitische begraafplaats vergroot de ecologische en natuurwaarden van het perceel.

Op het perceel bevindt zich momenteel een maisakker. Deze akker ligt ingesloten tussen bospercelen en de A12. Er is een hek geplaatst om het terrein en op de akker ligt een langgerekte houtwal. Het perceel ligt in glooiend gebied en door de openheid is het aflopende reliëf duidelijk beleefbaar. Bij de ontwikkeling van de islamitische (natuur)begraafplaats zal de akker worden weggehaald.

De ontwikkeling van de islamitische (natuur)begraafplaats versterkt de natuurwaarden in het gebied. De harde bosranden worden verzacht door de toevoeging van bosstruweel en heide. Door de positionering van de velden en het tijdelijke paviljoen worden de zichtlijnen over het aflopende terrein benut. In de tijd zullen de open grafvelden zich langzaam omvormen naar heide en bos. Door het beheer zal de heideontwikkeling en de waardevolle zichtlijn over de aflopende glooiing een open karakter blijven behouden en zich als een open ruimte vormen in het bos. Deze afwisseling maakt dat de landschappelijke waarden beleefbaar blijven.

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd, waaronder een "Quicksan Ecologie" en een "Natuurtoets met Aeries berekening". Uit beide onderzoeken blijkt dat er voor deze ontwikkeling geen negatieve effecten te verwachten zijn op de beschermde soorten en gebieden.

Het perceel is nu nog een akker waarop mais wordt verbouwd. Uit de effectbeoordeling uit de Natuurtoets blijkt dat negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. De functiewijziging van het plangebied heeft een positief gevolg voor de depositie van stikstof en ammoniak in de omgeving.

Gezien de ligging van het perceel is de provincie betrokken bij de beoordeling van het initiatief. Het perceel behoort tot de Groene Ontwikkelingszone (GO) zoals opgenomen in de Omgevingsverordening Gelderland. De provincie is van mening dat het plan de kernkwaliteiten in de GO per saldo en naar rato versterkt.

1.3 Instandhouding natuurwaarden wordt geborgd door inrichtings- en beheerplan.

De instandhouding van de natuurwaarden wordt gewaarborgd door het inrichtings- en beheerplan. Hierin staat beschreven hoe de natuurbegraafplaats ingericht wordt en op welke manier het beheer zal plaatsvinden. In de regels van het bestemmingsplan wordt een koppeling gemaakt met het inrichtings- en beheerplan zodat het plan juridisch is geborgd.

Het beheer is gericht op het verhogen van de ecologische waarden van het gebied. Het reguliere beheer van de grafvelden is gericht op het in stand houden van een open bloemenweide waar begravingen kunnen plaatsvinden. De grafvelden worden teruggegeven aan de natuur. Na sluiting van een grafveld wordt er ruimte geboden aan verschillende ontwikkeldoelen, zoals het ontwikkelen van heidevelden en heischrale graslanden, de ontwikkeling van de bosranden en overgang naar cultuurgronden, en de ontwikkeling van biotopen voor reptielen. Met het beheer wordt aangesloten bij de leefgebiedenbenadering. Hiermee worden gunstige omstandigheden gecreëerd voor alle typische dier- en plantensoorten die horen bij het droge zandlandschap van de Veluwe.

1.4 Het terrein is goed bereikbaar en parkeren wordt buiten de locatie opgelost.

Het terrein is voor bezoekers bereikbaar via het Postillion hotel. De initiatiefnemers hebben een overeenkomst gesloten met het Postillion hotel om daar te parkeren. Er zijn hier voldoende parkeerplaatsen beschikbaar om in deze vraag te voorzien. Dat betekent dat er geen parkeerplaatsen in het groen worden aangelegd.

Vanaf de parkeerplaats van het hotel zullen mensen lopend de begraafplaats kunnen bereiken. Voor mensen die niet goed ter been zijn worden golfkarretjes ingezet.

1.5 Er zijn geen bezwaren tegen de ontwikkeling van de Natuurbegraafplaats.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Waterberg' heeft van 5 juli tot en met 15 augustus 2022 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode is één zienswijze ingediend. Deze zienswijze is afkomstig van de provincie Gelderland. Er zijn verder geen zienswijzen ingediend. De zienswijze van de provincie is erop gericht te waarborgen dat de laatste versie van het Inrichtings- en beheerplan bij het vast te stellen bestemmingsplan wordt gevoegd. In het Inrichtings- en beheerplan dat bij het ontwerpbestemmingsplan was gevoegd, moesten nog een

aantal kleine aanpassingen worden gedaan. Deze aanpassingen zijn inmiddels doorgevoerd. Het voorstel is om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen door het Inrichtings- en beheerplan van 18 juli 2022 als bijlage 1 bij regels te voegen.

1.6 Er is archeologisch booronderzoek gedaan

Het plangebied heeft op de archeologische verwachtingskaart een lage tot middelhoge verwachting. Dit is overgenomen op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan. Er heeft na de terinzagelegging booronderzoek plaatsgevonden om het gebied nader te onderzoeken. Uit dit onderzoek blijkt dat voor een deel van het plangebied de kans op archeologische vondsten erg klein is. Op deze delen kan de archeologische verwachting (dubbelbestemming) van het gebied worden gehaald. Op andere delen blijft de archeologische verwachting in stand of blijkt uit onderzoek dat er de verwachting juist hoger is. In de toelichting van het bestemmingsplan is dit nader beschreven.

Het voorstel is om naar aanleiding van het uitgevoerde booronderzoek de regels en verbeelding van het bestemmingsplan voor de archeologische waarden gewijzigd vast te stellen (zie dictum raadsbesluit).

2.1 Aanwijzen van de natuurbegraafplaats in het kader van de Wet op de Lijkbezorging

Om daadwerkelijk op deze locatie een begraafplaats te kunnen realiseren, zal er op grond van de Wet op de Lijkbezorging (artikel 40 lid 1) een besluit genomen moeten worden voor de aanwijzing en inrichting van een begraafplaats. Dit besluit wordt u hierbij voorgelegd.

3.1 Er is een overeenkomst gesloten

De gemeente heeft afspraken gemaakt over de grondexploitatie. Er is een overeenkomst gesloten. Daarin is onder meer geregeld dat de eigenaren een financiële bijdrage aan de gemeente voldoen ter dekking van de gemaakte kosten zoals genoemd in de artikelen 6.2.3 t/m 6.2.5 Bro. Omdat het verhalen van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden met deze overeenkomst anderszins verzekerd is, is het maken van een exploitatieplan op grond van artikel 6.12 lid 2 Wro niet nodig.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De natuurontwikkeling vindt plaats gedurende een lange termijn

Door de realisatie van de natuurbegraafplaats zal de agrarische functie verdwijnen. Dit levert direct natuurverbetering op (er is bijvoorbeeld geen depositie meer van stikstof doordat er geen mest meer wordt uitgereden). De natuurbegraafplaats wordt verdeeld in verschillende velden. Op het moment dat een veld vol is en 'gesloten' wordt kan de natuur zich vrij ontwikkelen. Afhankelijk van het veld en de snelheid van begraven kan dit jaren duren. Daarna heeft de ontwikkeling van de natuur op zichzelf tijd nodig. Het zal tientallen jaren duren voordat bos en heide zich volledig zullen ontwikkelen.

Participatie

De initiatiefnemers hebben contact gehad met de instellingen die zijn gelegen rondom het beoogde perceel zoals het Postillion Hotel en de Rosendaelsche Golfclub. Deze partijen hebben geen bezwaar tegen deze ontwikkeling. Daarnaast is het initiatief ambtelijk toegelicht aan het Groenforum (samenwerking van verschillende natuurorganisaties). Het Groenforum heeft positief gereageerd op de ontwikkeling van een natuurbegraafplaats en had geen behoefte aan een nadere toelichting.

Financiën

Zie argument 3.1

Uitvoering

Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw raad kunnen belanghebbenden nog zes weken beroep aantekenen tegen het bestemmingsplan bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Communicatie

De bekendmaking van de vaststelling van het bestemmingsplan vindt plaats via publicatie in het digitale gemeenteblad.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Zienswijze
- Vast te stellen bestemmingsplan Natuurbegraafplaats Waterberg (Tekst, verbeelding en bijlagen)

Besluit van 19 oktober 2022

Zaaknummer 689810

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 september 2022 nummer: 689810;

gelet op artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 40 lid 1 van de Wet op de Lijkbezorging;

besluit:

1. Het bestemmingsplan 'Natuurbegraafplaats Waterberg', zoals vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.1003-0301 met bijbehorende regels en toelichting, gewijzigd vast te stellen.

De volgende wijzigingen worden doorgevoerd:

- a. Bijlage 1 van de regels wordt vervangen door het Inrichtings- en beheerplan van 18 juli 2022;
- b. De regels en verbeelding worden naar aanleiding van het archeologisch booronderzoek als volgt aangepast:
 - Artikel 5 Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied) en Artikel 6 Waarde - Archeologie (hoge verwachting) worden toegevoegd;
 - De nummering van de achtervolgende artikelen wordt aangepast;
 - Op de verbeelding wordt de begrenzing van de Waarde – Archeologie (lage verwachting) en de Waarde – Archeologie (middelhoge verwachting) gewijzigd.
2. De gronden aangeduid als 'begraafplaats' op de verbeelding NL.IMRO.0202.1003-0301.gml aan te wijzen als begraafplaats;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier,

De voorzitter,

